

YRITYYS

OPAS

4H-Yritys Nuoren työkirja

Onko sinulla idea
joka haiskahtaa rahalle?

4H-Yrityksessä voit kokeilla yrityksen perustamis-
ta, bisneksen pyörittämistä ja yrittäjänä oloa.

Työkirjan avulla kehitetään ideoita kohti omaa
yritystoimintaa ja dokumentoidaan tarvittavia
asioita.

Teksti: Laura Salmi
Toimitus: Juha Ruuska, Johanna Pölkki, Maarit Luojus, Mika Salminen,
Niina Martikainen, Päivi Kiviranta ja Reijo Petrell
Taitto: Tiina Rinne
Piirokset: Kirsti Pusa
Kansikuva: Rodeo
Paino: Lönnberg Print & Promo, 2015

ISBN 978-952-9868-19-3

Tämä opas on tuotettu Yksityisrittäjien Säätiön tuella

SISÄLLYSLUETTELO

1. Kiinnostaako bisnes? 4

- 1.1 Näin työkirja toimii 5
- 1.2 Mikä 4H-Yritys? 5
- 1.3 Yhteistyö 4H-yritysohjaajan kanssa 10

2. Liiketoimintasuunnitelma 12

- 2.1 Mikä on liiketoimintasuunnitelma? 12
- 2.2 Ideat esiin 13
- 2.3 4H-Yrityksen perustiedot 14
- 2.4 Tuote- tai palveluideasta liikeideaksi 16
- 2.5 Erotu eduksesi 18
- 2.6 Arvioinnin paikka 19
- 2.7 Markkinoinnin suunnittelua 20
- 2.8 Laatia tuoteselosteesta 22

3. Tavoitteena kannattava 4H-Yritys 23

- 3.1 Miten hinnoitellaan? 23
- 3.2 Lasketaan kannattavuutta 24
- 3.3 4H-Yrityksen kirjanpito 28
- 3.4 Verotus 29
- 3.5 Tarvitsetko Y-tunnuksen? 29
- 3.6 Laskutus Eezy.fi palvelun kautta 29

4. Paperitöitä 30

- 4.1 4H-Yrityksen perustamisilmoitus 30
- 4.2 Toimintakertomus 31
- 4.3 Talousraportti 31
- 4.4 Yritystori 32
- 4.5 4H-Yrityksen vastuuvakuutus 32

5. Miten tästä eteenpäin? 34

- 5.1 4H-Yrityksen tulevaisuus 34
- 5.2 4H-Yrityksen itsearviointi 34
- 5.3 Hyödyllisiä yhteyksiä 34

Liitteet 36

1. Kiinnostaako bisnes?

Onko sinulla idea, joka haiskahtaa rahalle? Oletko keksinyt tuotteen tai palvelun, jota lähiympäristösi tarvitsee? Voisiko yrittäjyys olla työskentelymuotosi tulevaisuudessa?

Niin, eipä sitä oikein voi tietää ennen kuin kokeilee. Nyt sinulla on siihen kaikki mahdollisuudet, sillä 4H-Yrityksessä voit kokeilla yrityksen perustamista, bisneksen pyörittämistä sekä yrittäjänä oloa. Ennen kaikkea voit ansaita yritystoiminnalla rahaa.

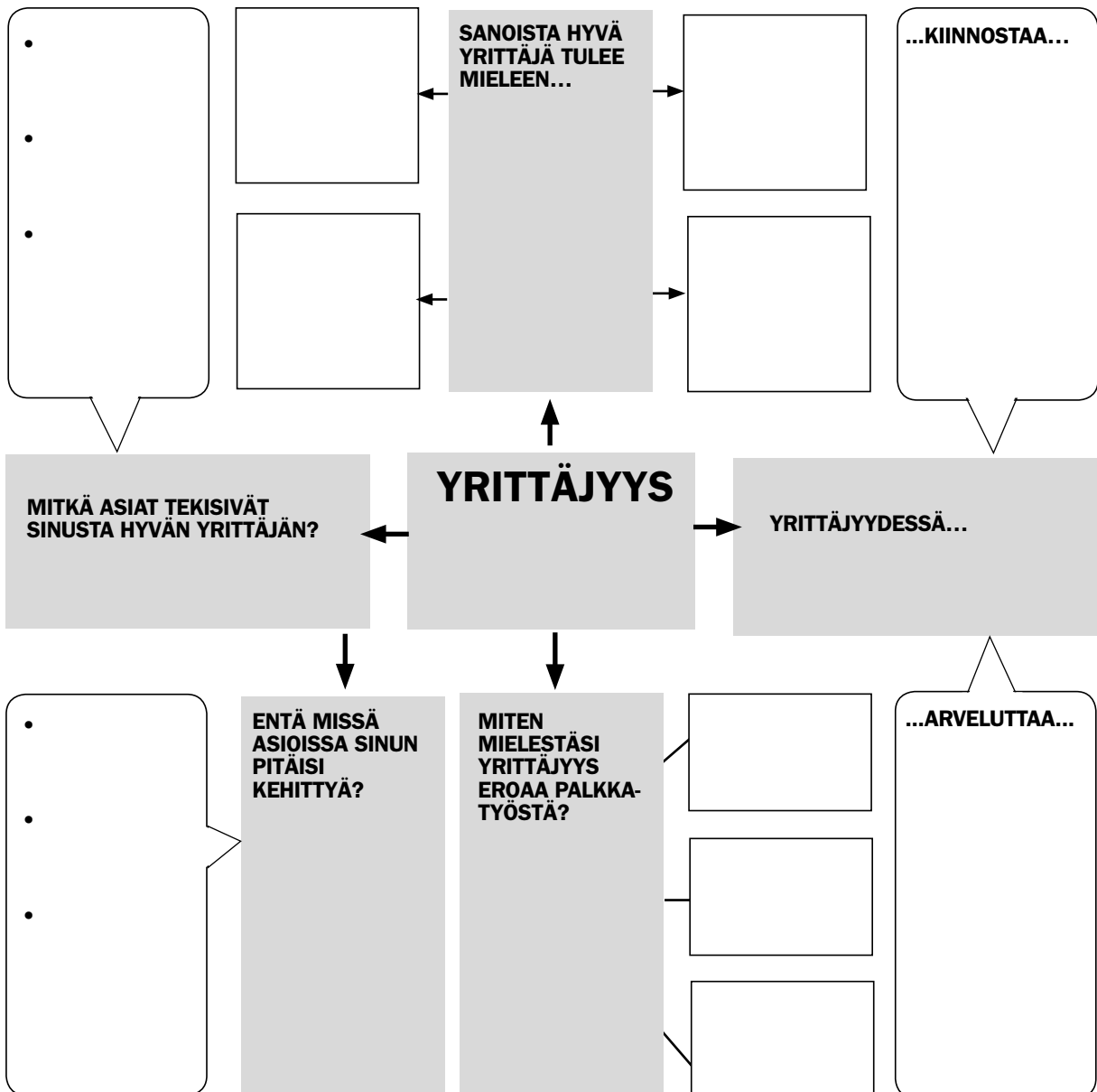
Ideasi yrityksen toiminnasta ei tarvitse olla suuri, eikä edes uusi, kunhan muokkaat siihen hyvän ja

käyttökelpoisen näkökulman. Ideoiden kehittelyä ja näkökulman löytämistä varten on tehty tämä työkirja.

Pärjääkö minä? Olenko yrittäjätyyppi? Osaanko hoitaa yritystäni? Näitä kysymyksiä jokainen yrittäjyyttä pohtiva miettii. Helpottavaa on, että mitään yhtä yrittäjätyyppiä ei ole olemassa, vaan jokaisella on mahdollisuus menestyä yrittäjänä. 4H-Yritys on helppo tapa kokeilla, sopiiko yrittäminen sinulle. Riskit ovat pienet ja ohjaaja on apunasi.

Mitä sinulle tulee mieleen yrittäjyydestä? Täytä mielikuvakartta.

1.1 Näin työkirja toimii

Tämä työkirja on väline, jonka avulla kehität ideoitasi kohti omaa yritystoimintaa. Työkirjaan tallennat ajatuksiasi ja dokumentoit tapahtuneita. Samalla näet oman yrityksen monista yksittäisistä asioista koostuvana kokonaisuutena.

Työkirjassa toistuu kolme erilaista symbolia.

Kirjoita, täytä, tee.

Tehtävä tehdään yhteistyössä yritysohjaajan kanssa.

Tutkittavaksi, pohdittavaksi, ajatusten herättelijäksi.

Työkirjan tekstit ja tehtävät on suunniteltu niin, että saat niiden avulla mahdollisimman todellisen kuvan siitä, mitä yrittäjäksi ryhtyminen oikeasti vaatii ja mitä kaikkea siinä oppii. Oppaassa on myös esimerkkejä nuorten yrityksistä. Työkirjan ohjeiden ja tehtävien opastamana voit oma-aloitteisesti perustaa 4H-Yrityksen.

Monet 4H-yhdistykset järjestävät yritystoiminnan tueksi 4H-yrityskursseja. Niitä kannattaa kysyä yhdistyksestä, sillä kurssilla saat yrityksellesi hyvän aloitusfon ja kuulet toisten yrittäjäksi aikovien ajatuksia ja suunnitelmia. Työkirja toimii kurssimateriaalina 4H-yrityskurssilla.

www.4h.fi/yritys

Paljon työkirjaa tukevaa materiaalia sekä ajankohtaista tietoa. Käy tutustumassa!

1.2 Mikä 4H-Yritys?

4H-YRITYS SIMPUKANKUORESSA:

- Olet 13–28-v.
- Olet 4H-jäsen.
- Teet kirjallisen sopimuksen yritysohjaajan kanssa.
- Teet kirjallisen suunnitelman yrityksestäsi.
- Teet perustamisilmoituksen 4H-yhdistykseen.
- Yrityksesi myynti on 50 e–7000 e /vuosi.
- Toiminta on hyvän maun mukaista.
- Teet toimintakertomuksen ja talousraportin yrityksesi toiminnasta 4H-yhdistykselle.

START!

PÄÄTÖS YRITYKSEN PERUSTAMISESTA

SUUNNITELMIEN TEKEMISTÄ

IDEAN KEHITTELYÄ ITSENÄISESTI TAI 4H-YRITYSKURSSILLA

SOPIMUKSEN TEKEMINEN YRITYSOHJAAJAN KANSSA

LIIKETOIMINTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

Liikeidea selkeäksi

Raha-asiat haltuun

Aikataulu kuntoon

ARVIOINTIA YRITYSOHJAAJAN KANSSA

Aikajanalla näet selkeästi, miten yritystoimintasi etenee. Siihen on merkitty tärkeät asiat ja jätetty tilaa oman yrityksesi tärkeille päiville. Janan avulla on helppo hahmottaa, mistä 4H-yrittämisessä on kysymys. Siitä on apua myös aikataulujen laadinnassa.

PERUSTAMISILMOITUKSEN TEKEMINEN JA TOIMITTAMINEN 4H-YHDISTYKSEEN

KIRJANPIDON ALOITTAMINEN

TARPEELLISTEN MATERIAALIEN HANKINTA

MARKKINOINNIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

YRITYSTOIMINNAN KÄYNNISTÄMINEN

TOIMINTAKERTOMUKSEN TEKEMINEN

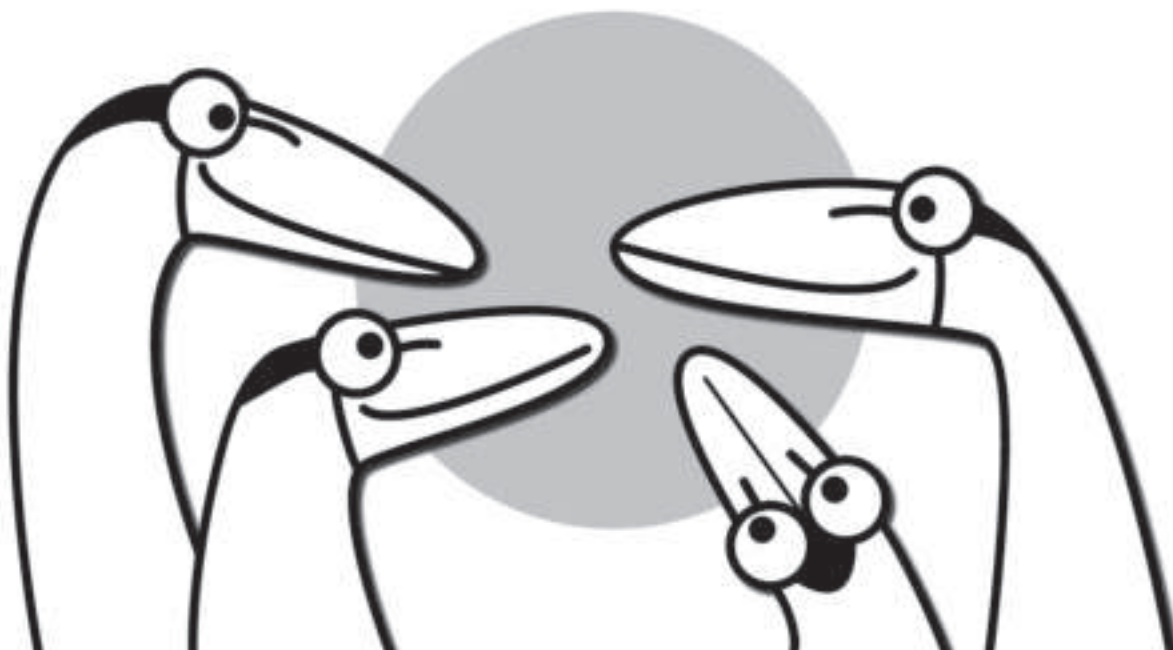
TALOUSRAPORTIN YHTEENVEDON TEKEMINEN

4H-YRITYKSEN ARVIOINTIA JA KEHITTÄMISTÄ

Itsearviointilomake

UUDEN TOIMINTAVUODEN ALOITUS TAI YRITYKSEN LOPETTAMINEN

Yksin vai ryhmänä?

4H-Yrityksen voi perustaa yksin tai ryhmässä. Yrityksen perustaminen ja tavoitteet ovat samoja, on toimijana sitten yksilö tai ryhmä.

Ryhmässä on sovittava yhteisistä tavoitteista ja käytännöistä tarkasti, jotta ryhmän toiminta voi olla reilua,

avointa ja mahdollisimman tuottavaa. Ryhmä joutuu todennäköisesti käyttämään suunnitteluun enemmän aikaa, ovathan yhdistettävänä useamman henkilön ajatukset ja ideat.

HYVÄ RYHMÄ TOIMII NIIN, ETTÄ

- työt ja tulot jaetaan tasavertaisesti
- työt ja tulot kirjataan tarkasti
- yhdessä sovituista aikatauluista ja asioista pidetään kiinni
- jäsenet sitoutuvat yhteisiin tavoitteisiin
- jokainen huolehtii vastuullaan olevista asioista
- huolehditaan hyvästä sisäisestä tiedottamisesta.

NINA, SILJA, LYA, SUSANNA = TONTTUTYTÖT

Mitä? Tilausesityksiä a) Tiernatyöt b) Joulunäytelmä, joulupukki pikkujouluihin, myyjäistuotteita (erikoisuus: pienet piparkakkupalot ja nekut), joulupolku lapsille koulun joulumarkkinoiden yhteydessä.

Kenelle? Kaikille lapsille ja lapsenmielisille joulufaneille.

Miten? Sesonkipalvelu, vain marras- ja joulukuussa. Ohjelmisto suunnitellaan ja harjoitellaan syksyllä, pukinvarusteet ovat valmiina, myyjäistuotteet valmistetaan kotikeittiössä, mainostetaan kaupan ilmoitustaululla ja tutuille, tehdään yhteistyötä koulun myyjäisryhmän kanssa.

Laatkaa ryhmässä 4H-Yrityksen tärkeimmät pelisäännöt, joissa huomioitte seuraavia asioita:

MILLAINEN ON YRITYKSEMME AIKATAULU?	MITEN TYÖT JAETAAN? MITKÄ OVAT VASTUUALUEET?	MITEN TÖIDEN ETENEMISTÄ SEURATAAN?
4H-YRITYS RYHMÄSSÄ		
MITEN YRITYSTOIMINNASTA SAADUT RAHAT JAETAAN?	MITEN TIEDOTETAAN?	

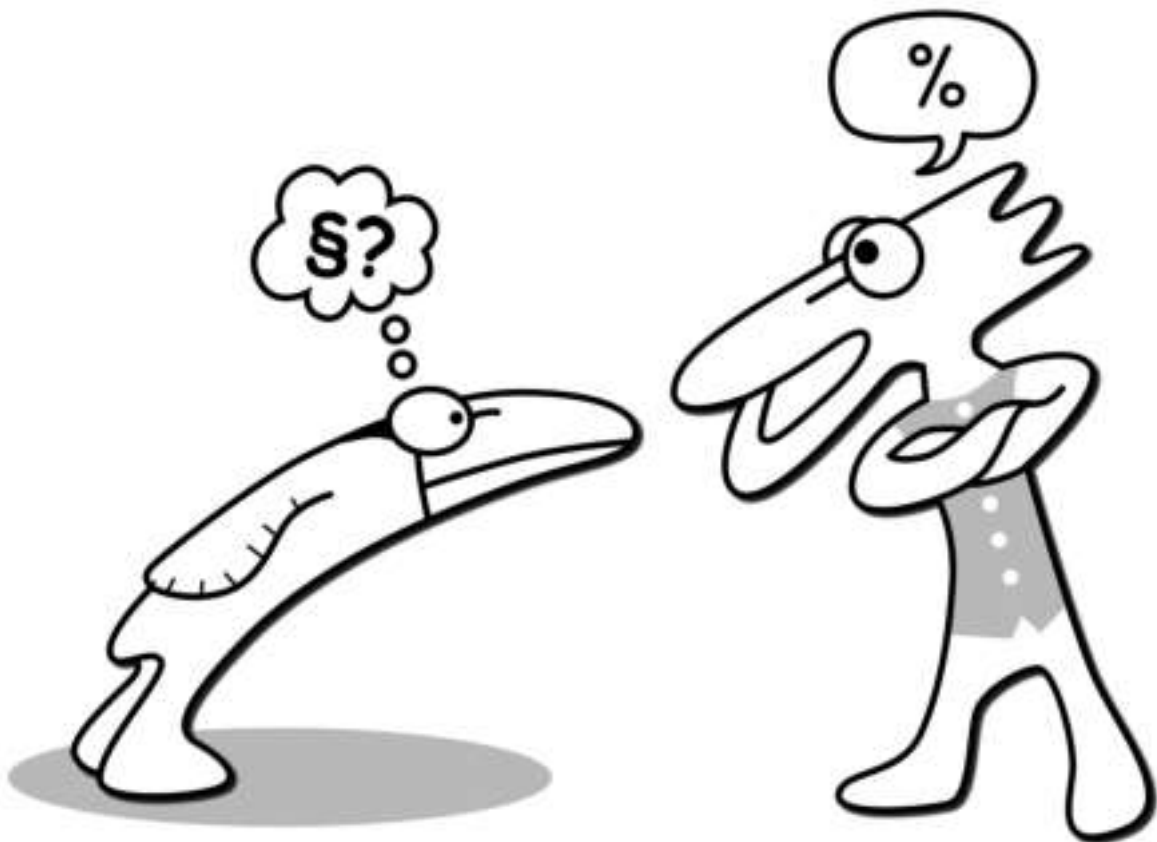
Lisää ohjeita pelisääntöjen laatimiseen löydätte osoitteesta www.4h.fi/yritys.

1.3 Yhteistyö 4H-yritysohjaajan kanssa

Jokaisella 4H-Yrityksellä on ohjaaja. Yritysohjaaja voi olla kuka tahansa aikuinen, jolla on kiinnostusta yrityksesi toimintaa kohtaan. Tällaisia henkilöitä voivat olla esimerkiksi 4H-yhdistyksen työntekijä, oma vanhempi, sukulainen, naapuri tai paikallinen yrittäjä. Yritysohjaaja saa ohjaustyönsä tueksi materiaalia ja mahdollisuuksien mukaan osallistuu nuoren kanssa 4H-yrityskurssille. Yritysohjaajan kanssa tehdään sopimus, jossa sovitaan yhdessä ohjaukseen liittyvistä yksityiskohdista.

Ota yritysohjaajasi mukaan heti yrityksesi suunnitteluvaiheessa. Mitä enemmän hän tietää sinun suunnitelmistasi sitä paremmin hän voi antaa palautetta ja ohjata sinua. Tehkää ohjaussopimus sivulle 11 ja aloittakaa yhteistyö.

Yritys

Ohjaussopimus

4H-Yrityksen nimi

4H-Yrityksen perustajan tiedot

Nimi

Osoite

Sähköpostiosoite

Puhelin

Yritysohjaajan tiedot

Nimi

Osoite

Sähköpostiosoite

Puhelin

Ryhmä

Nimi, puhelin, sähköpostiosoite

Sopimuksen yksityiskohdat (esimerkiksi tapaamiset, yhteydenpito, aikataulut)

Paikka ja aika

Paikka ja aika

4H-Yrityksen perustajan allekirjoitus
ja nimenselvennys

Yritysohjaajan allekirjoitus
ja nimenselvennys

Sopimusta on tehty 3 samansisältöistä kappaletta:

- Yrittäjän kappale nuoren työkirjaan
- Yritysohjaajan kappale ohjaajan oppaaseen
- Kopioitu tai netistä tulostettu sopimus 4H-yhdistykselle

Pohdi hetkinen menneitä. Mitä hyötyä omasta "4H-urastasi" tai muusta harrastustoiminnastasi on sinulle nyt ryhtyessäsi yrittäjäksi? Mitä osaamista, neuvoja ja kokemuksia olet saanut? Onko näiden kautta saaduista kontakteista sinulle yrittäjänä hyötyä? Kenestä?

2. Liiketoimintasuunnitelma

Päättettyäsi perustaa 4H-Yrityksen, aloitat sen tekemällä työkirjaan liiketoimintasuunnitelman.

2.1 Mikä on liiketoimintasuunnitelma?

Liiketoimintasuunnitelma on kirjallinen suunnitelma, johon ryhtyjäksi aikova kirjaa yksityiskohtaisesti suunnitelmansa ja hioo ideoitansa toteuttamiskelpoisiksi ja kannattaviksi.

Liiketoimintasuunnitelma vastaa kysymyksiin kuinka toteutat ideasi oikeasti, miten käytännössä aiot saada aikaan hyvää yritystoimintaa ja ansaita rahaa.

Vaikka tulevan yrityksesi asiat olisivatkin selkeinä mielessäsi, tarvitset silti kirjallisen suunnitelman. Sen avulla tarkastelet yritystäsi kokonaisuutena, sen mahdollisuuksia menestyä ja yritystoimintaasi mahdollisesti vaarivia sudenkuoppia.

Liiketoimintasuunnitelman tekeminen voi aika-ajoin tuntua työläältä ja pitkävetiseltä. Perustamistyö on kuitenkin tehtävä hyvin voidaksesi yrityksen toimiessa suunnata energiasi suunnitelmallisesti kannattavaan toimintaan. Samoja tietoja tarvitaan kaikkia yrityksiä perustettaessa. Suunnitelmaa voit tarvittaessa muokata ja tarkentaa yritystoiminnan aikanakin.

Muista, että liiketoimintasuunnitelma on sinua ja menestymistäsi varten.

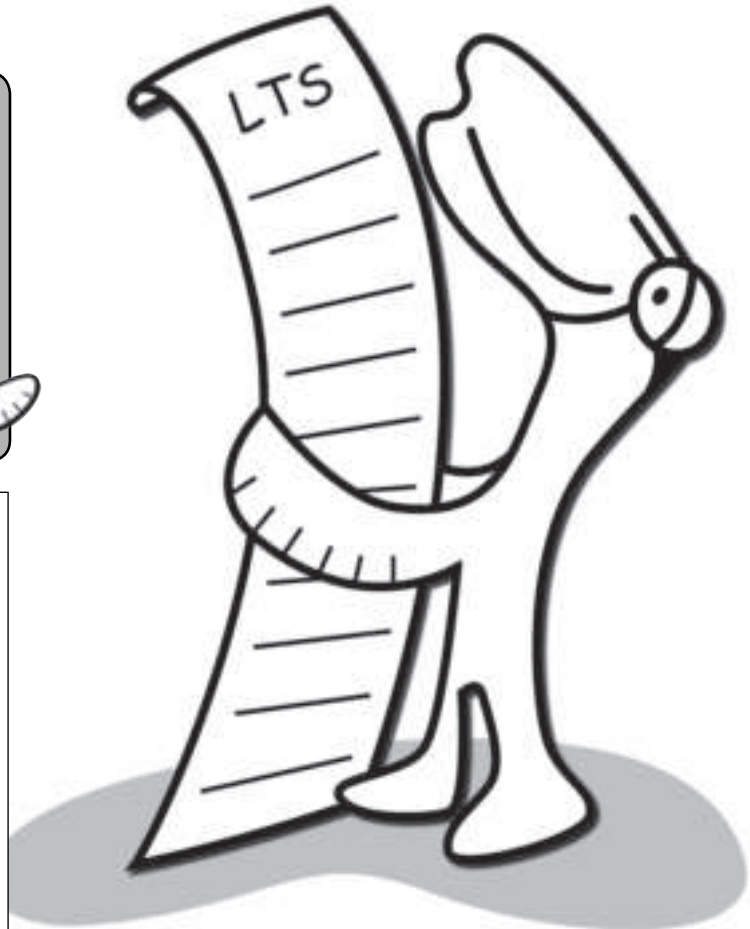

PERÄÄNKATSOJA

Mitä? Dog- ja catsitter-palvelua, lastenhoitopalvelua.

Kenelle? Oman kaupunginosan koiranomistajille ja lapsiperheille.

Miten? Ulkoilutettavat koirat haetaan omistajan luota, lapset hoidetaan heidän kotonaan.

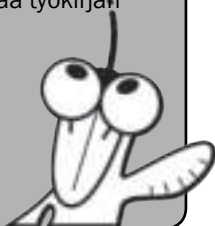
2.2 Ideat esiin

Suunnittelun ensimmäisessä vaiheessa kehität osaamisestasi ja ideoistasi tuotteen tai palvelun. Idean selkiytyttyä pääset muodostamaan yritykselle tärkeän liikeidean. Hyvän ja toimivan liikeidean varaan voi lähteä rakentamaan omaa yritystä. Oleellisinta on, että ideasi avulla voit ansaita rahaa.

4H-yrittäjänä sinun kannattaa hyödyntää aiemmin oppimiasi asioita sekä kehittää tuotteita ja palveluja henkilökohtaisten vahvuuksiesi ja mielenkiinnon kohteiesi suuntaan. TOP-tehtävistä, TOP-koulutuksista ja 4H-työpalvelusta saadusta osaamisesta voit saada ideoita oman yrityksen perustamiseen.

TARVITSETKO APUA IDEOINTIIN?

Mikäli sinulla ei vielä ole selkeää ideaa tai ”hajuakaan” yrityksesi toiminnasta ja olet halukas kokeilemaan yrittäjänä oloa, niin erinomaisen ideariihen löydät osoitteesta www.4h.fi/yritys. Voit myös käyttää Yritystä kartalla -lomaketta liitteessä 1. Palaa ideoinnin jälkeen takaisin työkirjan pariin. Ideariihessä syntynyt materiaali on hyvä liittää työkirjan yhteyteen.

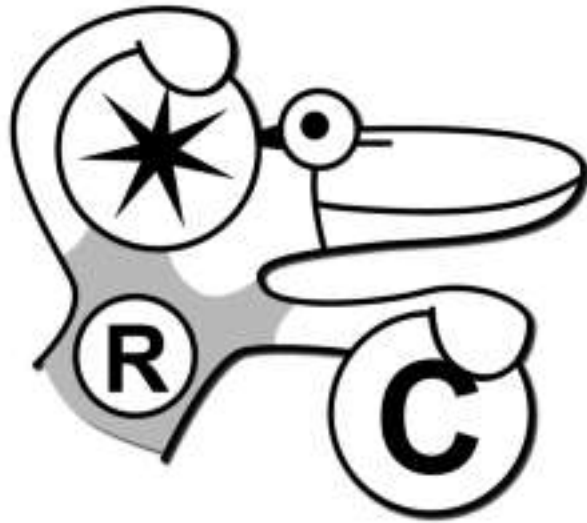
IKKUNANPESUPALVELU YRITYKSILLE JA KODEILLE, INTERNET-SIVUJEN TEKEMINEN YRITYKSILLE, JOULUKUUSIEN KASVATUS JA MYYNTI, JOULUMYYJÄISTEN JÄRJESTÄMINEN, JOULUPUKKIPALVELU, JÄKÄLÄN KERÄÄMINEN KUKKAKAUPALLE, JÄÄTELÖKIOSKI, LEIPOMINEN JA LEIVONNAISTEN MYYNTI TORILLA, MYYJÄISSÄ JNE., KAHVITUSTEN JÄRJESTÄMINEN KOKOUKSISSA, TAPAHTUMISSA, JUHLISSA, KESÄKAHVILA, KIERRÄTYSYRITYS, KORUJEN VALMISTUS JA MYYNTI, KOTIPALVELUYRITYS, KYNTTILÖIDEN VALMISTUS JA MYYNTI, LAPASET JA SUKAT TILAUKSESTA, LASTENVAATEKIRPPUTORIN JÄRJESTÄMINEN, LASTENVAHTIPALVELU, LEIVONTAPALVELU, LINNUNPÖNTTÖYRITYS, LUOMUVIHANNESTEN VIJELY JA MYYNTI, MARJOJEN TAI SIENIEN KERÄÄMINEN JA MYYNTI, MEHILÄISTENHOITO, MÖKKISIIVOUS, MÖKKITALKKARI (KESÄLLÄ PIENET KORJAUSTYÖT, TALVELLA MÖKILLÄ KÄYNTI SÄÄNNÖLLISESTI), NIMIKOIDUT LAKANAT VAUVOILLE, NUKKETEATTERI, NURMIKON LEIKKUU, OHJELMAPALVELU, ONKIMATOJEN MYYNTI, OSTOSPALVELU, PERENNOJEN KASVATUS, PIHAPALVELU, PIPARKAKKUYRITYS, POLTTOPUIDEN MYYNTI MÖKKILÄISILLE, PUUNTAIMIEN KASVATUS, SOITTO- TAI MUU TAIDEOPETUS, TAIDENÄYTTELY, TAIMIEN MYYNTI JA ISTUTUS ASIAKKAAN PIHAAN TAI PARVEKKEELLE, VÄLIPALAPALVELU, YRITYSTEN KUKKIEN KASTELU JA HOITO, YRTTIEN KASVATUSYRITYS

2.3 4H-Yrityksen perustiedot

Lähtötilanteet 4H-Yritysten perustamisessa ovat eri ihmisillä hyvin erilaisia. Toisilla hahmottelu alkaa yrityksen nimestä ja toisilla taas nimen keksiminen jää viimeiseksi asiaksi. Nyt aloitatkin toiminnan hahmotte- lun itsellesi mielenkiintoisimmasta kohdas- ta. Tärkeintä on päästä vauhtiin!

Määrittele yrityksesi perustiedot käyttäen apunasi alla esitettyjä asioita.

Nimi ja logo

Nimellä ja logolla on suuri merkitys yrityksel- lesi. Niiden tulee antaa selkeä kuva yrityk- sen toiminnasta sekä kiinnittää myönteistä huomiota. Nimi ja logo ovat osa yrityksen imagoa.

Hyvä logo on yksinkertainen ja helppo- käyttöinen esim. erilaisissa mainosmateriaa- leissa. Logo kertoo ensisilmäyksellä yrityk- sestäsi jotain. Pohdi, näkevätkö katsojat ne asiat, joita haluat logollasi viestittää. Pyydä tuttavien arvioimaan logoasi.

Voit käyttää 4H-Yritys -logoa markkinoin- timateriaaleissa. Se ei korvaa omaa logoasi eikä sitä käytetä sen kanssa rinnakkain. 4H- Yritys -logon paikka on paperin alareunassa. Käytä valmistamissasi tuotteissa pääasiassa yrityksesi omaa logoa!

Kirjoita ainakin kolme mahdol- lista nimivaihtoehtoa yrityksel- lesi. Voit myöhemmin palata valitsemaan niistä parhaan, mikäli haluat kehittää muita ideoita ensin.

1. _____

2. _____

3. _____

Hahmottele yrityksellesi logo.

Määrittele yrityksesi toimiala. Muista, että voit laittaa niitä useita. Kirjaa päätoimiala ensin.

Toimiala

Toimiala tarkoittaa laajempaa määrittelyä, millä alalla yrityksesi aikoo toimia. Vinkki! Pohdi, miten puhuessa vastataan kysymykseen ”Millä alalla yrityksesi toimii?”. Ikkunanpesua tekevä yrittäjä vastaa: ”Olen siivous-alalla”, nettisivuja päivittävä yrittäjä: ”Olen it -alalla”. Voit netissä tutustua erilaisiin toimialoihin, esimerkiksi www.inoa.fi.

Kotipaikka

Kotipaikka on se paikkakunta, josta yritystoimintaa johdetaan, vaikka toiminta olisikin maantieteellisesti laajempaa.

Markkina-alue

Markkina-alueella tarkoitetaan niiden alueiden (esim. kylät, kaupunginosat, kaupungit, maakunnat) määrittelyä, joissa yrityksesi toimii.

Yrityksen perustamissy

Kirjoita lyhyesti, miksi haluat perustaa yrityksen?

Toiminta-ajatus:

Lyhyt määrittely siitä, mitä yrityksesi tekee, ja mitä varten se on markkinoilla.

HAAPASAARI&RAUHALA TIETOKONEAPU

Mitä? Yksinkertaisten nettisivujen tekeminen ja päivitys, yksityisopetusta tietokoneen käytössä.

Kenelle? Juuri eläkkeelle jäävät naiset ja miehet, aikuisopiston asiakkaat, yrityskeskuksen asiakkaat.

Miten? Koulutusta asiakkaan kotikoneella ja puhelinneuvontaa.

2.4 Tuote- tai palveluideasta liikeideaksi

LIIKEIDEA = VASTAUS KYSYMYKSIIN MITÄ, KENELLE JA MITEN?

Avaa oman yrityksesi liikeidea ja kirjoita se seuraavan sivun kuvioon. Esittele ideat ohjaajallesi. Keskustelemalla löydätte hankaliinkin kohtiin näkemyksiä ja ideoita. Näin pääset vastaamaan liikeidean kaikkiin kysymyksiin. Vastattuasi kysymyksiin olet määritellyt yrityksesi liikeidean!

Yrityksen perustamisen yhteydessä puhutaan aina liikeideasta. Liikeidea vastaa kysymyksiin mitä, kenelle ja miten myyn?

Lähtökohtana liikeidean määrittelylle on jokin TARVE eli joku (= asiakas) tarvitsee jotakin asiaa tai palvelua, jonka sinä voisit hänelle myydä.

Yrityksesi toiminta voi tarjota asiakkaan tarpeeseen vastauksen, jonka avulla asiakas HYÖTYY tai ratkaisee jonkin ONGELMANSA.

Esimerkkejä asiakkaan tarpeista:

"En millään ehdi kerätä marjoja talveksi pakkaaseen, kukaahan auttaisi?"

"Miten ihmeessä saan juhliini kukkakoristeet, itse en kyllä osaa?"

"Miten pääsen eroon näistä nurkassa pölyttyvistä vanhoista tietokoneista?"

"Tarvitsen välttämättä näytelmän väliajalle kahvitarjoilun järjestäjän!"

"Ilman aurausviittoja en kyllä auraa, mutta mistäs ne viitat?"

"Olen luvannut asiakkaille joululahjojen paketoitua, mutta itse en ehdi, mikä avuksi?"

Yrittäjälle tärkeimmät pohdittavat kysymykset ovat siis: Mitä lähiympäristö tarvitsee? Mitä asiakas haluaa? Miten kyseisen tuotteen/palvelun voin parhaiten hänelle myydä?

Liikeidea kirjoitetaan auki liiketoimintasuunnitelmaan. Kirjoittamalla haetaan ja määritellään selkeitä vastauksia seuraaviin yrityksen menestykseen vaikuttaviin asioihin:

TARVE/ HYÖTY ASIAKKAALLE

Mihin asiakkaan tarpeeseen palvelu/ tuote vastaa? Mitä hyötyä tuotteestasi/ palvelustasi on asiakkaalle?

TUOTTEET/PALVELUT = MITÄ?

Mikä on se tuote/palvelu, jota yrityksesi ryhtyy tuottamaan? Kuvaile.

4H-YRITYKSEN NIMI: _____**ASIAKKAAT = KENELLE?**

Kenelle yrityksen tuote/palvelu on suunnattu? Kuvaile asiakkaitasi.

Tyypillisin ja tärkein asiakkaasi:

IMAGO

Millainen on yrityksen imago? Millaisena haluat asiakkaiden näkevän yrityksesi?

TAPA TOIMIA = MITEN?

Miten yritys toimii? Miten tuote valmistetaan tai miten palvelu toteutetaan?

Henkilöstö:

Toimitilat:

Välttämättömät tuotantovälineet ja tarvikkeet:

Yhteistyökumppanit:

Markkinointi:

Kirjanpito:

Liikeidean lisäksi yrittäjän on tunnistettava omat voimavaransa, jotta suunnitelmien toteuttaminen on mahdollista.

Tee arvio. Mitkä luonteenpiirteesi ja osaamisesi tukevat edellä suunnittelemaasi yritystoimintaa, ja missä suunnittelemasi yritystoiminnan osa-alueissa haluat kehittyä.

VAHVUUDET

esim. työkokemus alalta, sosiaaliset taidot

KEHITTYMISTARPEET

esim. täsmällisyys, aikatauluissa pysyminen

Mikäli kehittymistarpeissa on mielestäsi paljon yritystoiminnan sujuvuutta haittaavia tekijöitä, miksi et kysyisi itsellesi kumppania yritykseen? Kahden tai useamman voimin yrityksen töitä voidaan jakaa osaamisen ja kiinnostuksen mukaan.

Oivallatko, miksi sanonta ”Asiakas on aina oikeassa” on yrittäjälle merkityksellinen?

2.5 Erotu eduksesi

Kilpailu on yrittäjän arkipäivää. On tärkeää tuntee kilpailijansa, heidän tuotteensa ja toimintatapansa. Yrittäjän tulee pystyä erottautumaan kilpailijoistaan jollakin asiakkaan arvostamalla tavalla.

Määrittele taulukkoon pahimmat kilpailijasi, tai kilpailevat tuotteet/palvelut?

	Yrityksen nimi	Tuotteen/ palvelun vahvuudet	Tuotteen/palvelun heikkoudet
Kilpailija 1			
Kilpailija 2			
Oma 4H-Yritys			

Pohtikaa ohjaajan kanssa, miksi tuotteesi/palvelusi on kilpailijan tuotetta parempi? Miksi asiakkaat valitsevat sinun tuotteesi? Tarvitset tietoa markkinoinnin suunnittelun yhteydessä.

2.6 Arvioinnin paikka

HYVÄ, liikeideasi on nyt kirjattu! On aika tarkastella sitä kokonaisuutena. Tehkää yhdessä ohjaajan kanssa arvio 4H-Yrityksestäsi.

Tehkää SWOT -analyysi.

Mikä on SWOT?

SWOT -analyysiä käytetään oppimisen tai ongelmien tunnistamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä. Se on hyödyllinen ja yksinkertainen työkalu yrityksen toiminnan, hankkeiden ja projektien suunnittelussa. SWOT tulee englannin sanoista strengths, weaknesses, opportunities, threats.

4H-Yrityksesi vahvuudet = Strengths	4H-Yrityksesi heikkoudet = Weaknesses
4H-Yrityksesi mahdollisuudet = Opportunities	4H-Yrityksesi mahdolliset uhkat = Threats

Pohtikaa taulukkoon kirjattujen asioiden perusteella

Miten yrityksesi vahvuuksia voidaan käyttää hyväksi?

Miten heikkoudet muutetaan vahvuuksiksi?

Miten tulevaisuuden mahdollisuuksia hyödynnetään?

Miten uhat vältetään ?

Pohdinnan tuloksena saatte tietoa, mitä millekin asialle pitää tehdä.

2.7 Markkinoinnin suunnittelua

Loistavakin tuote tai palvelu voi jäädä ilman ostajaa. Mikäli tuotteen erinomaisuuden tietää ainoastaan yrittäjä itse, hän on jättänyt markkinointityön tekemättä. Ilman markkinointia ei ole asiakkaita ja ilman asiakkaita ei ole kannattavaa yritystoimintaa.

Tiivistetysti sanottuna: markkinoinnin tavoite on saada asiakas valitsemaan ja ostamaan yrityksen tuote/palvelu eikä kilpailijan vastaavaa.

Markkinointi on haastavaa, mutta samalla myös ehdottoman mielenkiintoista, luovaa ja hauskaa. Erilaisil-

le tuotteille ja yrittäjille sopivat erilaiset markkinoinnin tavat, joten tee yrityksesi markkinoinnin suunnittelu huolella. Anna luoville, tuoreille ratkaisuille sijaa vanhojen hyvien joukossa.

Täytä 4H-Yrityksesi markkinointisuunnitelma. Kirjaa taulukkoon toimenpiteitä, aikatauluja, mahdollisia vastuuhenkilöitä ja toimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia.

HENKILÖKOHTAINEN MYYNTITYÖ:

Kehen kohdistat ?

Millä välineillä?

Milloin?

Mitä kustannuksia?

MAINONTA:

Missä välineissä?

Milloin?

Millaisilla mainoksilla?

Mikä on markkinoinnin pääsanoma?

Mitä kustannuksia?

MYYNNINEDISTÄMINEN (ESIM. ESITTEET, MYYJÄISET, MESSUT):

Miten?

Missä?

Mitä tarvitaan?

Mitä kustannuksia?

SUHDETOIMINTA:

Ketkä ovat tuotteesi/palvelusi myynnin kannalta merkittäviä henkilöitä?

Miten pidät heihin yhteyttä?

2.8 Laatu tuoteselosteesta

Asiakkaalla on oikeus tietää, mitä hänen ostamansa tuote sisältää tai mitä palvelun aikana tapahtuu. Tästä syystä tarvitsen selkeät tuoteselosteet myyntituotteisiin. Palvelusta teet lyhyen kuvauksen; mitä aiot tarjota asiakkaalle.

Yrittäjälle tuoteselosteesta on paljon hyötyä. Se antaa luotettavan ja rehellisen mielikuvan tuotteesta ja yrittäjästä. Asiakas saa tärkeimmät tiedot heti, mikä vaikuttaa nopeammin myönteiseen ostopäätökseen. Jos tuotteessasi on vikaa, asiakas ilmoittaa siitä ja pääset heti korjaamaan asian. Tuoteselosteen tietojen perusteella voit myös saada lisätilauksia.

Tuoteseloste on erityisen tärkeä elintarvikkeissa, mutta tarpeellinen myös muissa tuotteissa. Tekokuidulle allerginen henkilö jättää varmasti villaiset sukat ostamatta, jos ei löydä tietoa, että sukat ovat 100 % villaa.

Tuoteselosteen vähimmäisvaatimus on valmistajan nimi ja osoite, paitsi jos kyseessä on elintarvike. Pakollisia merkintöjä elintarvikkeissa:

- elintarvikkeen nimi
- sisällön määrä
- luettelo tuotteen valmistusaineista eniten sisältävästä pienimpiin aineosiin
- vähimmäissäilyvyysaika tai ”parasta ennen” -merkintä
- säilytysohje tarvittaessa (esim. säilytys alle +8 astetta)
- valmistajan nimi ja osoite.

Lisätietoja: www.evira.fi

KAROLIINAN KESTIPALVELU

Mitä? Kahvitukset, leivonnaiset, lastenjuhla järjestelyt, koristeiden teko.

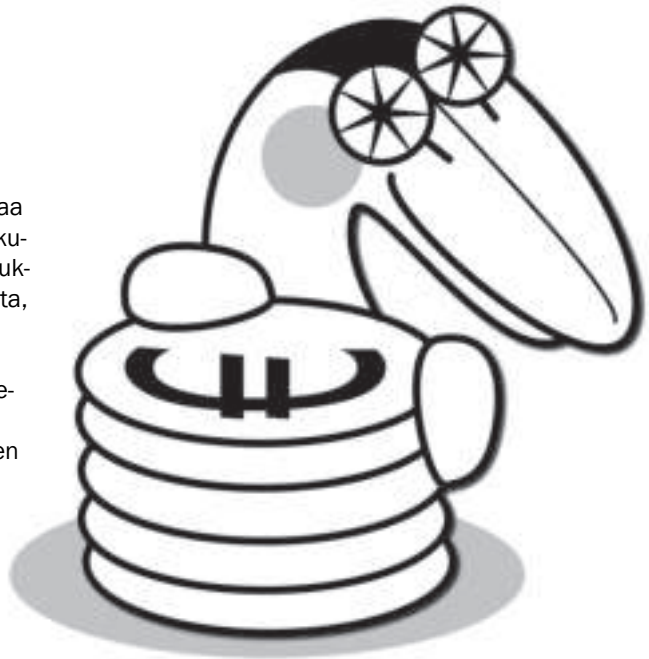
Kenelle? Kyläyhdistyksen jäsenille, lapsiperheille.

Miten? Kotona leivottuja leivonnaisia, mukana kuljetettavat astiat ja muut tarvikkeet, isosisko kuskina ja apuna.

3. Tavoitteena kannattava 4H-Yritys

Yrittäjän tavoitteena on perustaa kannattava eli rahaa tuottava yritys. Hintojen pitää olla kohdallaan, jotta kulut tulevat katetuksi ja yrittäjälle jää rahaa. Kustannuksia eli kuluja tulee esimerkiksi materiaalihankinnoista, markkinoinnin materiaaleista ja työmatkoista.

Yrityksesi taloudellista tulosta et voi ennustaa ennen kuin olet selvittänyt perusasiat laskelmia teke-mällä. Seuraavaksi määrittelet tuotteellesi ja palvelullesi oikeat hinnat ja teet laskelmia kannattavuuden varmistamiseksi.

3.1 Miten hinnoitellaan

HINNOITTELE OIKEIN!

- Selvitä kustannukset tarkasti, jos mahdollista.
- Arvioi kustannukset aina yläkanttiin.
- Arvioi työaikasi realistisesti.
- Tee useita laskelmia eri näkökulmis-ta.
- Huomioi kilpailijoiden hinnat.

Olipa kyseessä mikä tahansa myytäväksi aiottu tuote, palvelu tai niiden yhdistelmä, hinnoittelulla on yrittäjän näkökulmasta kaksi tavoitetta:

1. Saada tuote myytyä

- Hinta on asiakkaan näkökulmasta houkutteleva.
- Hinta huomioi asiakkaan maksukyvyn ja kilpailijoiden tarjonnan.
- Hinta ei saa ostajien mielestä olla perusteet-toman korkea!

2. Tuottaa yrittäjälle kustannuksia suuremman rahavirran

- Hinta kattaa kustannukset.
- Hinta ei saa yrittäjän näkökulmasta olla liian matala!

Hinnan määrittäminen pohjautuu yritystoimintasi kustannusten ja kilpailijoiden hintojen huomioimiseen. On tärkeää tietää kustannukset, jotta et hinnoitele tuotteitasi tai palveluasi niiden alle, koska silloin toimintasi on tappiollista.

$$\text{TAVOITEHINTA} = \frac{\text{KUSTANNUKSET} + \text{TAVOITELTAVA TULOS}}{\text{TUOTTEIDEN MÄÄRÄ TAI PALVELUTYÖTUNTIEN MÄÄRÄ}}$$

Esimerkki: BPB = Boys in Pipo Business

Kaverukset Eero ja Timo ovat näppäriä poikia. Heidän 4H-Yrityksensä on erikoistunut pipoihin. Pipoja on kolmenlaisia: kesämalli, talvimalli ja kypäräpipomalli. Jokaisella pipolla on oma hintansa, joka määräytyy siihen menneiden lankojen määrän ja työajan perusteella. Juuri markkinoille tulevan talvipipon hinta on 10 euroa, joka perustuu seuraavaan laskelmaan:

$$\frac{300 \text{ euroa kustannuksiin} + 300 \text{ euroa tavoiteltua tulosta}}{\text{mm. langat, kutimet, myyntipaikka}} = 10 \text{ euroa/pipo}$$

myyntiin tulee 60 pipoa

Pojat laskivat myös tuntipalkkansa. Yhden pipon tekemiseen menee noin tunti, joten 60 pipoa tehdään noin 60 tunnissa. 300 euron tavoiteltu tulos jaettuna 60 työtunnilla tekee 5 euroa tunnille. Poikien tuntipalkka on siis 5 euroa.

3.2 Lasketaan kannattavuutta

Hyväkin idea vaatii useamman testauksen kannattavuutensa varmistamiseksi. Joku tärkeä asia on saattanut jäädä huomaamatta, ja siksi on erityisen tärkeää tehdä laskelmat vielä kertaalleen.

Hinnan määrittelyn kautta olet jo saanut suuntaviivoja, millaisia summia yrityksesi toiminnassa tarvitaan ja millaista voittoa tavoittelet. Kannattavuuslaskelmaa tehdessäsi erottelet kustannukset ja näet tarkasti, mihin yrityksesi tavoitetulos perustuu.

Tärkeimmät taloussanat haltuun!

- **MYynti** = Tuotteesi/palvelusi kokonaismyynti kappaleina (tai työntunteina) 4H-Yrityksen toiminnan ajalta tai vuosittain = **Liikevaihto**.
- **MUUTTUVAT KULUT** = Suoraan tuotteen/palvelun valmistamiseen liittyvät kustannukset (esim. valmistukseen tarvittavat materiaalit).
- **KIINTEÄT KULUT** = Kustannuksia, jotka eivät liity suoraan tuotteen tai palvelun valmistamiseen (puhelin, markkinointi, tilavuokra yms.).
- **KÄYTTÖKATE** = Kun liikevaihdosta vähennetään muuttuvat ja kiinteät kulut, jää jäljelle käyttökate. Se kertoo, paljonko sinulla on vielä rahaa jäljellä lainojen korkoihin ja lyhennyksiin, veroihin jne.
- **VEROT** = Yritystoiminnan verot maksetaan aina tuloksesta.
- **TULOS** = Tulot - kustannukset
- **VOITTO** = Kaikkien tulojen ja kulujen jälkeen yrittäjälle jäävä erä.

Tee kannattavuuslaskelma, johon ARVIOIT tulosi ja menosi ensimmäisen toimintakauden (eli tilikauden) aikana.

LASKETAAN KANNATTAVUUTTA

+ MYYNTI

_____ kpl x _____ euroa tai _____ tuntia x _____ euroa
_____ euroa
_____ euroa
_____ euroa
_____ euroa
= LIIKEVAIHTO _____ euroa

- KULUT

Muuttuvat kulut:

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot

_____ euroa
_____ euroa
_____ euroa
_____ euroa
_____ euroa
_____ euroa
muuttuvat kulut yhteensä _____ euroa

Kiinteät kulut:

Toimitilakulut (vuokra, sähkö, vesi) _____ euroa
Vakuutusmaksut _____ euroa
Viestintäkulut; puhelin, gsm, internet _____ euroa
Koneiden ja rakennusten korjauskulut _____ euroa
Toimisto- ja postikulut _____ euroa
Matka- ja autokulut, päivärahat _____ euroa
Markkinointi _____ euroa
Koulutus, ammattikirjallisuus, lehdet _____ euroa
Muut kiinteät kulut _____ euroa
kiinteät kulut yhteensä _____ euroa

KULUT YHTEENSÄ (kiinteät + muuttuvat) _____ euroa

= KÄYTTÖKATE (liikevaihto – kulut) _____ EUROA

- Verot _____ euroa

= TAVOITETULOS _____ EUROA

Esimerkki:

Pipopoikien kannattavuuslaskelma näytti seuraavanlaiselta.

+ MYYNTI

60 kpl x 10 e (talvipipo)	600 e
20 kpl x 13 e (kypäräpipo)	260 e
20 kpl x 6 e (kesäpipo)	120 e

LIIKEVAIHTO = 980 euroa

- KULUT**Muuttuvat kulut:**

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot	
kutimet (+neulat)	60 e
langat	100 e
sakset x 2	20 e
pakkaus ja tuoteselostetarvikkeet	70 e
myyntipaikka	140 e
muuttuvat kulut yhteensä	390 euroa

Kiinteät kulut:

Toimitilakulut (vuokra, sähkö, vesi)	___ e
Vakuutusmaksut	___ e
Viestintäkulut; puhelin, gsm, internet	40 e
Koneiden ja rakennusten korjauskulut	___ e
Toimisto- ja postikulut	20 e
Matka- ja autokulut, päivärahat	___ e
Markkinointi	60 e
Koulutus, ammattikirjallisuus, lehdet	___ e
Muut kiinteät kulut	___ e
kiinteät kulut yhteensä	120 euroa

KULUT YHTEENSÄ (kiinteät + muuttuvat) 510 euroa

= KÄYTTÖKATE (LIKEVAIHTO - KULUT) (980 e - 510 e =) 470 euroa

- Verot _____ e

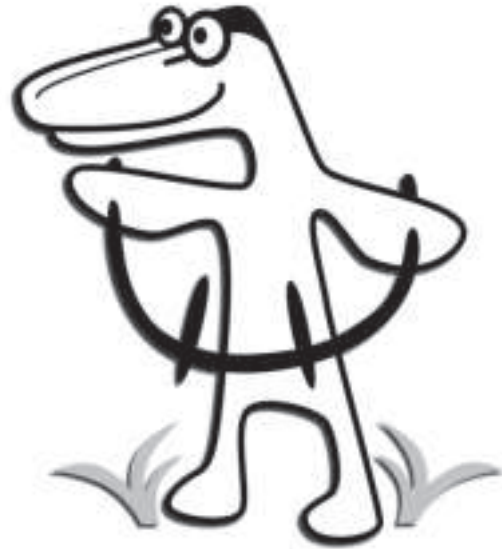
= TAVOITETULOS 470 euroa

Tavoitetulos on 470 euroa, jonka pojat jakavat. Kumpikin pipontekijä saa 235 euroa.
(Pojat olivat arvioineet, että heiltä ei mene veroa.)

3.3 4H-Yrityksen kirjanpito

TOIMIVA KIRJANPITO:

- Hanki kirjanpitoa varten kansio.
- Ota ostoista kuitit talteen.
- Merkitse tapahtumat välittömästi kirjanpitoruudukkoon, näin vältät unohdukset.

Raha-asioiden seuranta on yrityksesi menestyksen einehto. Kaiken lisäksi, usko tai älä, yksinkertaisen ja toimivan kirjanpidon toteuttaminen on hyvin mielenkiintoista. Tärkeintä on pitää yrityksen kirjanpito erillään omista rahoistaan eli henkilökohtaisesta varallisuudesta.

4H-Yrityksesi tarvitsee kansion, johon arkistoit tositteet. Jokaisesta yrityksellesi ostamasta asiasta täytyy olla kuitti (eli tosite). Irrallinen kuitti kansiossa ei riitä, tapahtuman merkitseminen kirjanpitoon on tärkeää.

4H-Yrityksessä on pidettävä kirjaa tuloista ja menoista. Kirjanpito tehdään yhdenkertaisena ja maksuperusteisena.

4H-Yrityksen kirjanpidon ohjeet

- Vasemmalle puolelle merkitään yrityksen tulot.
- Oikealle puolelle merkitään yrityksen menot.
- Selite-kohtaan kirjoitetaan tulon tai menon syy, esim. paperin osto, postimerkit.
- Tulos-kohtaan lasketaan tulojen ja menojen erotus.
- Yhteensä-kohdassa sarakkeiden luvut tulee täsmätä toisiinsa.

Esimerkki Ote pipopoikien kirjanpidosta

TAPAHTUMA	TULOT + e	MENOT - e	SELITE
1		17,50	sakset
2		33,00	langat
3		15,00	myyntipaikan vuokra
4		7,50	pakkausnauha
5	116,00		torimyynti 8.12. (9 x 10 e ja 2 x 13 e)
6	13,00		kypäräpipo Viljalle 12.12.
		(Tulot - Menot) = TULOS 129 - 73 = 56	
YHTEENSÄ	129,00	129,00	

Hanki itsellesi kansio tositteita ja muuta materiaalia varten. Piirrä kirjanpitoruudukko tai tulos sellainen osoitteesta www.4h.fi/yritys.

Asiakkaalle kuitti

Asiakas eli tuotteesi tai palvelusi ostaja saattaa myös haluta oston yhteydessä kuitin. Kuittivihkoja löytyy

kirjakaupoista. Kuitin mallin ja kirjoitusohjeet löydät nettisivuilta kohdasta: www.4h.fi/yritys.

3.4 Verotus

4H-yrittäjänä maksat veroa saamistasi tuloista. Vaikka kyseessä on nuoren henkilön yritystoiminta, niin sinulla ei ole erivapauksia yhteiskunnallisten velvoitteiden hoitamisessa. Jos sinun ei tarvitse laskuttaa muita yrityksiä tai yhdistyksiä, voit toimia ilman virallista y-tunnusta (www.ytj.fi). Tällöin sinä et ole verottajan silmissä virallisesti yrittäjä ja 4H-Yrityksestä saamasi tulo on ns. muuta ansiotuloa eli rinnastetaan ansiotuloon.

- **Ei y-tunnusta** Merkitse kalenterivuoden yritystoiminnan tulot ja menot henkilökohtaiseen veroilmoitukseesi, ja verottaja verottaa tarvittaessa seuraavana vuonna. Mahdolliseen lisäveroon vaikuttaa esimerkiksi se, että ylittyykö ns. nolla-veroraja. Sinun kannattaa varautua mahdolliseen lisäveroon laittamalla osa yritystoimintasi tuotoista säästöön. Voit arvioida tämän aika tarkasti vero.fi -sivuilla olevalla laskurilla.
- **Y-tunnus** Jos 4H-Yritykselläsi on y-tunnus, tulee sinun tehdä elinkeinotoiminnan veroilmoitus. Se

on vähintäänkin yhtä helppoa kuin henkilökohtaisenkin veroilmoituksen tekeminen. Verottaja tekee y-tunnusta hakiessasi päätöksen siitä että, kuuluuko ennakonkannon piiriin (laitat hakemukseen arvion vuotuisesta liikevaihdosta). Pienimuotoisesta yritystoiminnasta verottaja verottaa yleensä vasta jälkikäteen samalla lailla kuin ilman y-tunnusta toimittaessa. Verottaja arvioi vuosittain yritystoiminnan suuruutta ja voi päättää enakkokannosta uudestaan yritystoiminnan kasvaessa.

Tarkista verorajat ja muut verotukseen liittyvät asiat verohallinnon nettisivuilta osoitteesta www.vero.fi, josta löytyvät myös nuorten omat sivut. Sieltä on hyvä tarkistaa mm. tulorajat, jotka muuttuvat vuosittain. Yritystoiminnan tulot lasketaan yhteen muiden tulojen kanssa opintotukia laskettaessa. Tarkempaa tietoa tuista ja laskentasäännöistä löytyy kansaneläkelaitoksen nettisivuilta osoitteesta www.kela.fi.

3.5 Tarvitsetko Y-tunnuksen?

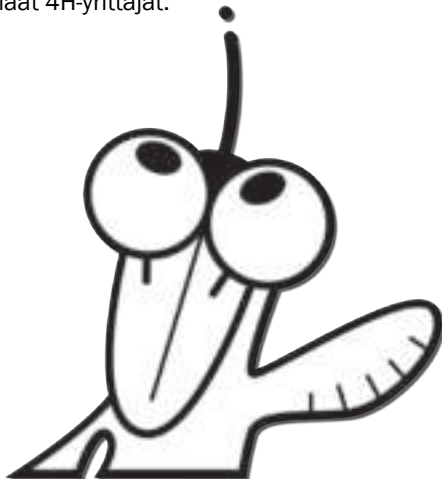
Y-tunnus eli Yritys- ja yhteisötunnus on Patentti- ja rekisterihallituksen yritykselle ja yhteisölle antama tunnus. Tunnuksessa on seitsemän numeroa, väliviiva ja tarkistusmerkki eli se on muotoa 1234567-8. Y-tunnus yksilöi yrityksen, aivan kuten henkilötunnus on jokaisen ihmisen henkilökohtainen tunnistus.

Jos olet yli 12-vuotias, voit toimia elinkeinonharjoittajana eli hankkia y-tunnuksen. Alle 18-vuotiaalta vaaditaan huoltajasi suostumus ja allekirjoitus. Toimialan on oltava sellainen, johon ei liity esteitä, esim. alle 18 v ei voi anniskella alkoholijuomia, ei voi ajaa autoa yms.

Uusi yritys ilmoitetaan yritys- ja yhteisötietojärjestelmään (www.ytj.fi) perustamisilmoituslomakkeella Y3. Yksinkertaisinta on ilmoittautua tällä lomakkeella vain enakkoperintärekisteriin. Silloin ei mene edes käsittelymaksua. Y-tunnus tulee postissa muutamassa päivässä. Lomakkeet täytetään joko suomeksi tai ruotsiksi. Yrityksen rekisteröintiin liittyvistä asioista saat tietoa ja perusilmoituslomakkeet täyttö-ohjeineen Patentti- ja rekisterihallituksen sivuilta (www.prh.fi).

3.6 Laskutus Eezy.fi palvelun kautta

Jos 4H-Yritykselläsi on vain satunnaisesti tarvetta y-tunnukselle, voit hoitaa näiltä osin laskutuksen Eezy.fi palvelun kautta (onnistuu myös ryhmäyritykseltä). Suomen 4H-liitolla ja Eezyllä on yhteistyösopimus, jonka mukaan palveluun pääsevät rekisteröitymään myös alle 18-vuotiaat 4H-yrittäjät.

TOIMI SEURAAVASTI:

Yhteydenotto suoraan asiakaspalveluun (info@eezy.fi)

- kerro olevasi 4H-yrittäjä ja toimita heidän pyytämänsä asiakirjat
- pääset rekisteröitymään palveluun ilmaiseksi
- saat käyttöösi extranetin, jonka avulla voit luoda laskutus- ja kululomakkeen
- sinulle maksetaan laskutuksen perusteella
 - verot maksetaan verokortillasi (muista, että Eezy:n kautta saatuja tuloja ei tarvitse uudestaan merkitä 4H-Yrityksesi osalta henkilökohtaisen veroilmoituksesi muihin ansiotuloihin, koska ennakonpidätys on jo suoritettu)
- palvelumaksu on 5 % arvonlisäverottomasta laskutussummasta

4. Paperitöitä

4.1 4H-Yrityksen perustamisilmoitus

Onnea! Suunnittelutyö on valmis ja on aika tehdä perustamisilmoitus. Kertaa kohtaan 2.3 kirjoittamasi 4H-Yrityksen perustiedot ja täytä perustamisilmoitus. Täytä lomake netissä (www.4h.fi/yritys) ja tulosta se tai ota tästä kopio ja toimita 4H-yhdistykseesi.

Perustamisilmoitus

4H-YRITYKSEN NIMI

Kotipaikka (paikka, josta toimintaa johdetaan):

4H-Yrityksen toimiala:

HENKILÖTIEDOT

Nimi:

Syntymäaika:

Kieli ja kansalaisuus:

YHTEYSTIEDOT

Postiosoite:

Postinumero ja postitoimipaikka:

Puhelinnumero:

Sähköposti:

Kotisivun www-osoite:

4H-YRITYSOHJAAJAN TIEDOT

Yritysohjaajan nimi:

Osoite:

Puhelinnumero:

Sähköposti:

4H-YRITYS ALOITTAA TOIMINTANSA pvm.

TILIKAUSI (pv kk – pv kk)

Paikka ja aika

Paikka ja aika

4H-Yrityksen perustajan allekirjoitus
ja nimenselvennys

Alle 18 vuotiaan huoltajan allekirjoitus
ja nimenselvennys

4H-YHDISTYS TÄYTTÄÄ

Ohjaussopimus yritysohjaajan kanssa on tehty

4H-Yrityksen liiketoimintasuunnitelma tehty eli työkirjan kappale 2 täytetty

Toimintakertomus ja talousraportti toimitettu pvm.

vuodelta toimitettu

vuodelta toimitettu

vuodelta toimitettu

4.2 Toimintakertomus

Toimintakertomus antaa yleiskuvan yrityksen toiminnasta. Se on raportti, johon kirjaat yrityksen merkittävimmät ja olennaiset tapahtumat tietyltä (esim. tilikausi) ajalta. Toimintakertomukseen liitetään aina taloudellinen yhteenveto eli talousraportti.

Tee yrityksesi toimintakertomus.

Pyydä ohjaajalta palaute liitettäväksi toimintakertomukseen.

Toimintakertomuksen sisältö saa olla raikas ja persoonallinen. Muutama käyttökelpoinen vinkki helpottaa sinua toimintakertomuksen tekemisessä:

- Merkitse kanteen 4H-Yrityksesi nimi, yhteystiedot ja toiminta-aika, jolta toimintakertomus on.
- Kirjoita alkuun lyhyesti yrityksen toiminta-ajatus ja kuvaile yrityksesi tuotetta tai palvelua.
- Kuvaile merkittävimmät ja olennaiset tapahtumat yrityksessäsi (saavutukset ja tehdyt asiat): mitä on tehty, miten markkinoitu ja millaisia yhteistyökuvioita kehitelty.

- Tee oma arviosi toiminnasta ja yrittäjänä olemisesta (kokemukset ja mitä olet oppinut).
- Merkitse yritysohjaajasi nimi ja liitä hänen palautteensa.
- Listaa kehitysideoita.
- Liitä mukaan kuvia, lehtileikkeitä tms. kertomaan yrityksen toiminnasta.
- Allekirjoita (tai ryhmän ollessa kyseessä allekirjoitakaa) toimintakertomus.

Yritystoiminta päättyy?

4H-Yrityksen lopettaminen ei edellytä virallisia toimenpiteitä (mikäli yritykselle ei ole hankittu y-tunnusta). Kirjoita kuitenkin toimintakertomukseen, mikäli tämä kausi oli 4H-Yrityksesi viimeinen, josta toimintakertomus ja talousraportti 4H-yhdistykselle toimitetaan. Sovi 4H-Yrityksen lopettamisesta myös aina yritysohjaajasi kanssa.

4.3 Talousraportti

4H-Yrityksen toimintakertomukseen liitetään talousraportti. Se kertoo yrityksen raha-asioiden kulun. Talousraportti on yhtä kuin yrityksen kirjanpito sekä alla oleva yhteenveto.

Täytä talouden yhteenveto.

4H-YRITYKSEN TALOUDEN YHTENVETO ajalta: _____

TULOT	
Myynti	euroa
Varastossa	euroa
	euroa
yhteensä	euroa
MENOT	yhteensä euroa
YRITYSTOIMINNAN TULOS (tulot – menot)	euroa

Toimita valmis toimintakertomus, jonka liitteenä on talouden yhteenveto omaan 4H-yhdistykseesi.

4.4 Yritystori

Yritystori on paikka, joka kokoaa yhteen 4H-Yritykset. 4H-yrittäjänä saat rekisteröityä ilmaiseksi yritystoriin sivuille ja mainostaa siellä yrityksesi tuotteita ja palveluita valtakunnallisesti. Voit laittaa torilinkin myös oman yrityksesi verkkosivuille. Asiakas löytää yritykset esimerkiksi kuntahaun avulla.

Kukin 4H-Yritys saa torilla käyttöönsä yhden sivun, johon ilmoitat vähintään seuraavat tiedot:

- yrityksen nimi
- perustamisvuosi ja yrittäjien lukumäärä

- slogan
- yrityksen pääluokka (tuote/palvelu) ja tarkempi luokitus (1–3 yritystoimintaa tarkemmin luokittelevaa asiaa)
- yhteyshenkilön tiedot.

Rekisteröidyttäsi pystyt myös päivittämään tietojasi myöhemmin. Yritystoriin pääset Suomen 4H-liiton nettisivuilta osoitteesta www.4h.fi/yritystori.

4.5 4H-Yrityksen vastuuvakuutus

4H-Yritys voi ottaa vapaaehtoisen vastuuvakuutuksen yritystoimintansa tueksi (4H:n jäsenyyteen liittyvä vakuutus ei kata omalla vapaa-ajalla tapahtuvaa toimintaa). Vakuutuksesta korvataan vakuutetun toiselle aiheuttama henkilö- ja esinevahinko sekä yrityksen valmistaman tuotteen aiheuttama henkilö- ja esinevahinko. Korvauksen edellytyksenä on, että vahinko todetaan vakuutuksen voimassaoloaikana ja vakuutettu on voimassa olevan oikeuden mukaan korvausvastuussa vahingosta. Yleensä vastuun syntyminen edellyttää vakuutuksenottajan virhettä, huolimattomuutta tai laiminlyöntiä.

Vakuutusturva on voimassa kun 4H-Yritys

- täyttää sille asetetut kriteerit
- vakuutusmaksu on suoritettu ja
- vakuutusilmoituslomake on lähetetty 4H-liittoon.

Vakuutusmäärät:

- Henkilövahingot 500 000 euroa
- Esinevahingot 100 000 euroa
- Tuotevastuu 100 000 euroa
- Työn kohteena oleva omaisuus 5 000 euroa.

Vakuutuksen omavastuu on 500 euroa. Vakuutuksen vuosimaksu on tällä hetkellä 30 euroa per 4H-Yritys. Vakuutus on voimassa vuoden eteenpäin maksun suorittamisesta. Vakuutuksen jatkuminen vuoden päästä edellyttää maksun itsenäistä uudelleen suorittamista, sillä siitä ei tule erikseen laskua.

Vakuutus sopimukseen sisältyvien vakuutusten tarkka sisältö on kuvattu vakuutusehdoissa, jotka löytyvät 4H-Yrityksen internet sivuilta (www.4h.fi/) Oma yritys osiosta. Tutustu niihin ennen vakuutuksen ottamista. Vakuutusehdot löytyvät myös osoitteesta www.tapiola.fi/vakuutusehdot/yrityksille.

4H-YRITYKSEN VAKUUTUSILMOITUSLOMAKE

4H-YRITYKSEN NIMI _____

Ryhmäyrityksen yrittäjien lukumäärä _____

4H-Yrityksen toimiala _____

4H-yhdistyksen nimi _____

HENKILÖTIEDOT (jokainen ryhmäyrityksen yrittäjä täyttää oman lomakkeen)

Sukunimi _____ Etunimet _____

Henkilötunnus _____ Kieli _____ Kansalaisuus _____

YHTEYSTIEDOT

Postiosoite _____

Postinumero _____ Postitoimipaikka _____

Puhelinnumero _____ Sähköposti _____

Kotisivun www-osoite _____

4H-YRITYSOHJAAJAN YHTEYSTIEDOT

Yritysohjaajan nimi _____ Puhelinnumero _____

Osoite _____

ALLE 18-VUOTIAS 4H-YRITTÄJÄ

Huoltajan nimi _____ Puhelinnumero _____

Osoite (jos eri kuin yrittäjän) _____

Paikka ja aika
4H-yrittäjän allekirjoitus ja nimenselvennys

Paikka ja aika
Alle 18 v. huoltajan allekirjoitus ja
nimenselvennys

Allekirjoituksella vahvistamme, että olemme tutustuneet vakuutusehtoihin.

Vakuutusmaksu (30 euroa) suoritetaan Suomen 4H-liiton tilille numero FI2157800720217863. Viitteeksi 4H-Yrityksen ja 4H-yhdistyksen nimi. Vakuutusilmoituslomake (ryhmän yrityksessä kaikkien yrittäjien lomakkeet) lähetetään Kirsi Korpeaukselle osoitteeseen Suomen 4H-liitto, karjalankatu 2A, 00520 Helsinki

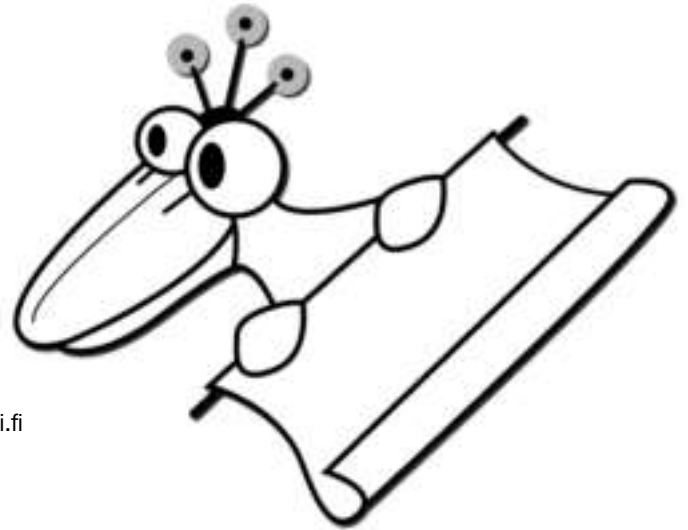
5.2 4H-Yrityksen itsearviointi

4H-Yrityksen toimintaan kuuluu vuoden lopussa tapahtuva yritystoiminnan arviointi yhdessä yritysohjaajan tai 4H-toiminnanjohtajan kanssa. Tutustu lomakkeeseen liitteessä 2. Löydät sen myös www.4h.fi/yritys -sivuilta.

5.3 Hyödyllisiä yhteyksiä

Yrityksesi tulevaisuutta pohtiessasi (ja tietysti yrityksesi toiminnan avuksi) sinun kannattaa tutustua seuraaviin nettisivuihin:

ELY -keskukset	www.ely-keskus.fi
Finnvera	www.finnvera.fi
Kauppakamarit	www.keskuskauppakamari.fi
Liikeideoita ja muuta	www.uranus.fi
Nuori Yrittäjyys	www.nuoriyrittajyys.fi
Patentti ja rekisterihallitus	www.prh.fi
Suomen Yrittäjät	www.yrittajat.fi
Uusyrityskeskukset	www.uusyrityskeskus.fi
Valtakunnallinen YES	www.yes-keskus.fi
Vero-asiat	www.vero.fi
Yrityssuomi	www.yrityssuomi.fi

Yritystä kartalla

Liite 1.

Harrastukseni

Haaveammattini? Unelmaduuni?

Missä olen hyvä?
Erityisosaamiseni?

Kurssit ja koulutukset, joita olen käynyt

4H-työpalvelukokemus

Palvelu ja /tai tuote jota voisin tehdä ja myydä.
Listaa useita.

Tuotteet:

-
-
-
-
-
-
-
-
-

Palvelut:

-
-
-
-
-
-
-
-
-

Mitkä palvelut puuttuvat mielestäsi lähialueelta?

Ketkä asuvat lähiympäristössäsi?

Mitä tuotteita tai palveluja he voisivat tarvita?

Tarkastele kriittisesti vastauksiasi. Löytyykö ruutujen sisältä yhdistäviä tekijöitä? Onko mielenkiinnon kohteillasi ja lähiympäristön tarpeilla joitain yhtymäkohtia? Voisitko toteuttaa unelmaasi?

4H-Yrityksen itsearviointilomake

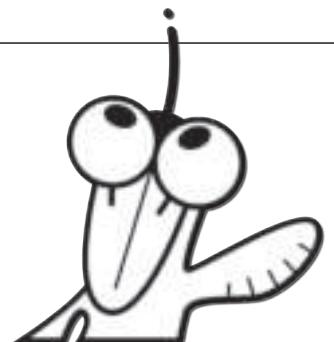
Liite 2

4H-YRITYKSEN NIMI: _____ 4H-YHDISTYS: _____
YRITTÄJÄN NIMI: _____ TOIMINTAVUOSI: _____

	MITEN TOTEUTUNUT VUODEN AIKANA	KEHITTÄMISTARPEET
1. 4H-Yrityksen toiminta		
Toimiiko liikeidea		
Tuotteen valmistaminen ja/ tai palvelun tuottaminen		
Markkinointi ja asiakkaat Onko rekisteröidyttä yrityk- toriin?		
Luotettavuus, rehellisyys, pidetään lupaukset		
Tarvittavat luvat hankittu (esim. myyntipaikka)		
Laatu ja laadun seuranta (asiakaspalaute)		
Ympäristönäkökulmien huomioon ottaminen		
Ryhmän 4H-Yritys: - Miten yhteistoiminta toteutui?		

	MITEN TOTEUTUNUT VUODEN AIKANA	KEHITTÄMISTARPEET
2. 4H-Yrityksen talous		
Talouden seuranta (kirjanpito, työajan seuranta)		
Yrityksen taloudellinen tulos		
Verojen ja maksujen hoito		

3. Muiden kommentit		
Yritysohjaaja		
4H-toiminnanjohtaja		
4H-yrittäjän vanhemmat		
Vapaa palaute		

PEFC[™]

PEFC/02-31-128

yrittäjä

4H on valtakunnallinen, sitoutumaton nuorisjärjestö. Lapsen ja nuoren kehitysvaiheet huomioon ottavassa toiminnassa opitaan itse tekemällä. Kerhossa omaksutaan käytännön taitoja ja tietoja koulutetun ohjaajan tuella. Koulutukset ja kurssit syventävät nuoren osaamista. Toiminnassa saadaan valmiuksia yrittäjyyteen ja työelämään.

www.4H.fi/yrittäjä

